

ברפתות

לא הייתי מאמין

- התבקשתי לבקר ברפת מושבית במרכז הארץ בגלל ספירת חידקים גבוהה בחלב. כשהופעתי בבקר לפני התחלת החליבה, מצאתי הרפתן ממתין לנהג שמוביל את החלב כי מיכל הקירור היה כמעט מלא חלב. המיכל קטן עם קירור עקיף בעזרת מים ולא מותקן בו מד חום. שאלתי את הרפתן:
- למה למיכל אין מד-חום?
  - לא צריך. החלב שלי תמיד קר, אתה רואה אפילו המדחם הפסיק לעבוד, ענה.
  - תמיד צריך להיות מד-חום. לפחות תקנה לך אחד נייד מתאים ותבדוק כל יום את חום החלב.
  - כשאיחר המוביל התחיל הרפתן לרוקן את החלב לתוך שני כדים כדי לעשות מקום לחלב של הבוקר. באותו זמן הלכתי לראות את ציוד החליבה. כשראיתי משאבת הוואקום ממש הופתעתי. משאבה מסוג אוקטב מלפני 25 שנה עם מווסת קשור בחבל כדי להעלות את הוואקום. מייד צעקתי:
  - אסור לקשור המווסת!
  - כן צריך, אחרת לא אוכל לחלוב עם שני כדים.
  - אבל המשאבה הזאת בנויה לכד אחד כשהיתה חדשה, זה טוב שהיא עדיין ממשיכה לעבוד.
  - נכון, אבל לפני יותר מעשר שנים החליפו גלגל ורצועה כדי שאפשר יהיה לחלוב בשני כדים.
  - מייד מדדתי הספק המשאבה, בקושי 60 ליטר בדקה. אמרתי לו:
  - המשאבה הזאת בקושי תפעיל כד אחד. וגם אין לך שעון ואקום! תהיינה לפרות דלקות
- עטין.
- ברוך השם אין לי דלקות עטין. וניגש לפתוח שער כדי להכניס הפרות מהחצר לתוך הרפת הסוכנותית הישנה שמבטון, של 4 עמדות עם תוספת של 7 עמדות. הפרות שהיו ממתיונות בחוץ נכנסו כל אחת למקומה, מי שמימין ימינה ומי שמשמאל שמאלה, וניגשו ישר לתערובת שהיתה מחכה להן באבוס. הן הסתדרו כהרף עין ובלי היסוס, כמו חיילים מתורגלים, תאמין לי קורא יקר, בלי אף מילה. האמת היא שהרגשתי בגעגועים לימים ההם.
  - על הרצפה היו מונחים שני דליים מלאים מים, אחד לטבילת האשכול בין פרה לפרה והשני לרחיצת העטינים שהיו ממש נקיים. כשגמר לשטוף את העטין של הפרה הראשונה, הוציא מכיסו, אני מדגיש מכיסו, סמרטוט קטן שחשבתי אותו לממחטה כדי לנגב את העטין.
  - אתה יודע, אני מציע לך לא לרחוץ ולא לנגב את העטינים כי הם נקיים. אבל עליך להוציא כמה צליפים לפני הרכבת המכונה.
  - תמיד אני מוציא צליפים, אחרת לא יצא חלב.
  - אחר כך חיבור צינור הוואקום לברזי ופתח אותן, ועברו מספר שניות טובות עד שהתחיל המפעם לעבוד, ובקושי הגיע ל-60 פעימה בדקה. אבל כשחיבר הכד השני הפסיקה היחידה הראשונה לעבוד ואפילו נשמט האשכול מהעטין.
  - אני לא יודע מה קרה היום, שאל.
  - אתה רואה, המשאבה לא מספיקה לשני כדים.
  - אבל הוא לא רצה להאזין לי. במהלך החליבה הבחנתי בחוטים דקים בצבע כהה שיוצאים

הכדים לקחה שתי שעות, וחליבת כל פרה ארכה בין 10 ל-15 דקות, חוץ מפרה אחת שהיה לה מעט מאד חלב (בדרך כלל חלב שתי פרות בכד אחד). לפרה אחרת היתה לה פטמה חתוכה מלמעלה ומהחתך טפטף חלב לפני חליבתה. כשניגש אליה תפש ביד אחת את החתך והצליף ביד השנייה את שלוש הפטמות האחרות, ומיד שם כלי מתחת לפטמה הקרועה שלתוכו זרם חלב כמו מברז, עד שהתרוקן הרבע. אחר כך הרכיב האשכול. שאלתי אותו:

- למה לך להחזיק פרה כזאת? היא עלולה לקבל דלקת ולא נח לחלוב אותה, וגם מזהמת את הסביבה.

- היא נותנת לי הרבה חלב.

כאן חישבתי בראש, מתוך 11 פרות חלב כ-80 ליטר בחליבת בקר, ז"א פחות מ-16 ליטר לכל פרה ליום. בסיום החליבה אמרתי לו:

- תשמע! אתה יודע שמושבניק יכול לחלוב בשעה אחת 50 פרות, ז"א בשתיים 100 פרות עם תנובה פי שתיים משל הפרות שלך, ואתה חלבת רק 11 פרות. אתה צריך לעשות שינויים רציניים. אבל קודם כל תקנה לך משאבת וואקום מתאימה.

יצאתי משם ואני אומר לעצמי: אם לא הייתי רואה זאת במו עיני לא הייתי מאמין.

עובדיה גמיל

שה"מ

מעור אחת הפטמות, שאלתי אותו:

- מה פשר החוטים האלה שיוצאים מהפטמה?

- תשמע! אם יש גידול או יבלת על עור הפטמה, אני מוריד אותה על ידי קשירה (קרוב לעור שפטמה) במספר חוטים (שערות) של זנב הסוס שלי ואחרי כמה ימים היא נופלת והפטמה נשארת חלקה, שלמה ונקיה.

- רעיון טוב. למדתי ממך משהוא.

במהלך החליבה הבחנתי בעגלה בצבע אדום-לבן. שאלתי אותו:

- העגלה הזאת מהזרעה?

- לא, אני לא מזריע פרות בכלל. יש לי פר להרבעה.

- אז איך יש לך עגלה כזאת?

אני אסביר לך, בטח אתה יודע גמרא, בפרק אישות כתוב, שאסור לאשה ללכת למקווה אחרי נידתה, מבלי שבעלה יתלווה אליה, כדי שלא תסתכל על מישהו אחר, ויש חשש שתתיחס בו. והמשיך, היתה לי פרה דורשת וכשקשרתי אותה כדי שהפר ירביע אותה, עמד מול עינייה הסוס החום הזה שאני לוקח מזנבו שערות ליבלות, ואז התייחמה בו והמליטה העגלה החומה הזאת.

- אה, כמו הסיפור של הצאן של יעקב אבינו.

- של לבן, תיקן לי.

אני חייב לציין שחליבת 11 הפרות עם שני

